

Nr. 4 - Advent 2018 - 71. årgang

Hvaler Menighetsblad

GOD JUL!

Høsthilsen fra Grethe	3
Biskopens Julehilsen	4
Menighetsrådets leder har ordet	6
Menighetsrådet melder	8
Ordføreren har ordet	9
Innsats for andre	10
Under himmelbuen	12
Ny sokneprest på Kråkerøy – også vår prest på Hvaler!	14
Halleluja – Händels Messias	16
Julebelysning	18
Margit Olsen 100 år	20
Håpets katedral – bygginga er i gang!	24
Fra Hvaler til jordens ender	26
Våre juleblomster	30
Juleevangeliet	32
Advent og jul i Hvalerkirkene	34
Ole Paus til Hvaler kirke	35
Barnesider	41
Aktive konfirmanter	44
SANGglede-koret i farta!	46
Ledertreningsungdommene 2018/2019	47
Siden sist	52
Fra foreningslivet på Hvaler	60
Gudstjenester vinteren 2019	61
Sorg og glede i våre kirker	62

Foto side 1: Ragnar Bjørck

Foto side 2: Anita Lorentzen

Grethe Hummel

Omvendt julekalender

I fjor laget Svenska kyrkan en omvendt julekalender med tanken at alle kan bidra til endringer og gjøre verden og lokalsamfunnet til et bedre sted å leve i.

Med litt redigering vil jeg dele denne med dere til ettertanke og handling i advent og juletid og inn i det nye året.

1. Hold oppe døren for noen.
2. 1. søndag i advent: Tenn et lys for noen som har det tungt.
3. Skriv en oppmuntrende kommentar på nettet.
4. Si takk til noen minst fem ganger i løpet av dagen.
5. Sortér ut noe du kan gi videre.
6. Spør noen om hvordan de har det.
7. Lytt og la en samtale handle om den som er foran deg.
8. By noen på en pepperkake.
9. 2. søndag i advent: Tenn et lys for mottakerne av årets Fredspris.
10. Fortell noen om hva du beundrer hos dem.
11. Gi en gave til Hvalers lokale innsamlingsaksjon «Gi en julegave» eller Frelsesarmeens julegaveinnsamling på Torget i Fredrikstad.
12. Luciadagen: Tenk på hvordan du kan være et lys i mørket for utsatte barn.
13. Smil til alle du møter.
14. Si takk til noen for deres arbeid.
15. 3. søndag i advent: Tenn et lys for flyktninger.
16. Hjelp noen til å måke snø, samle løv.
17. Gi noen en god klem.
18. Bygg smilende snømenn.
19. Sykle/gå eller ta bussen i stedet for bilen.
20. Plukk opp søppel på gata og putt det i en søppeldunk.
21. Slipp noen foran deg i køen.
22. Vær tålmodig, ikke stress.
23. 4. søndag i advent: Tenn et lys for alle som gruer seg til julefeiringen.
24. Nyt julens mirakel og husk: Et barn kan forandre verden!

En velsignet julehøytid og et nytt år fylt av håp!

Jorden tar himmelen i favn

Foto: Ragnar Bjørck

«Glade jul, hellige jul, engler daler ned i skjul» begynner en kjent og kjær julesang. Det er vel flere enn meg som synes det var litt rart at Jesus ble født i vedskjulet når det ble lest at han ble født i en stall. Min undring har jeg tydeligvis ikke vært alene om – i den nye salmeboken er det forklarende note som sier at «skjul» betyr «i det skjulte». Erik Hillestads nye oversettelse flytter fokus fra skjulte engler til den første natten de nybakte foreldrene har med

sitt førstefødte barn: «Stille natt. Hellige natt. Alt har søvn og mørke tatt. Trofast våker de hellige to. Varsomt vogger de barnet til ro.» Slik kan det ha vært denne første natten slik så mange foreldre har erfart, når angsten under graviditeten og angsten for fødselen er forløst i et skrikende nytt menneske som etter sitt første måltid sovner tilfreds ved mors bryst. Den hellige natten er en natt gjenkjennelig for alle som har opplevd den nyfødtes første

natt. Den hellige natten er en alminnelig natt.

Den hellige natt er en alminnelig natt og en helt ekstraordinær natt. Enhver fødsel er et under, men denne natten er underet også et mysterium som er større enn vi kan fange med vår tanke og vår kunnskap. I denne natten, den gang i Betlehem, ble Gud menneske og flyttet til vår verden. Barnet ble født for at vi mennesker skulle vite hvordan Gud er når Gud holder på i vår virkelighet og i vår verden. Større kan en natt ikke være. Himmelen er kommet til jord.

Men for de to er livet som foreldre slik det er for alle foreldre. Barnet må ha mat fra mors bryst og det må vaskes og stelles. Når Maria legger barnet til brystet, tar hun himmelen i sin favn: «Jorden tar himlen i favn» som Hillestad uttrykker dette største av alle mysterier.

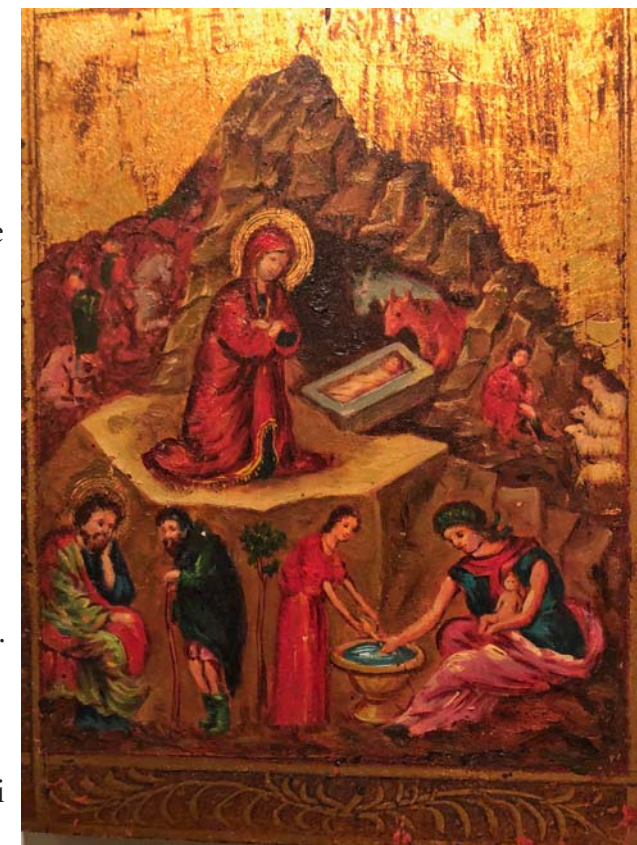
I et ikon jeg fant i Jerusalems Gamleby, malt av nonner som holder fredens og forsoningens fane levende midt i konflikten, fremstilles flere av begivenhetene julenatt. Et av dem er Maria som vasker den nyfødte Jesus i et vaskevannsfat. Slik må det jo ha vært. Men alt er ikke bare det vi ser. I ikonet har vaskevannsfatet en gjenkjennelig form som finnes i alle norske lokalsamfunn. Det

er formet som en døpefont. Julenattens alminnelige handling når mor vasker barnet ble et tegn på at Gud vasket meg da jeg ble døpt slik at jeg ble klargjort for livet i Guds lys.

Slik Maria gjorde himmelen klar til å leve på jorden da hun vasket barnet, gjorde Gud meg klar for himmelen da jeg ble vasket i dåpens vann. Gud tok meg i sin favn og ga meg og alle som deltar i dåpsgudstjenestene glimt av himmel.

Fredfull julefeiring!

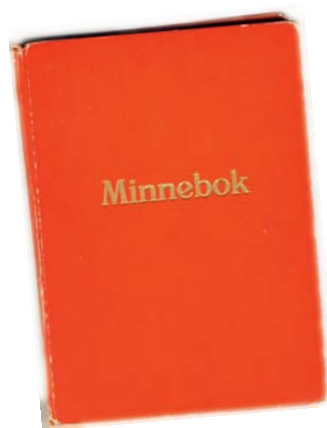
Biskop Atle Sommerfeldt

Menighetsrådets leder har ordet:

Einar Morland

Minnebok

Da jeg gikk på folkeskolen, skrev elevene i hverandres minnebøker. Vi spurte om noen ville skrive i vår egen bok, eller vi spurte noen som vi selv hadde lyst å skrive noe til. Og vi skrev så pent vi kunne, med krusedullskrift og tegninger til. Det var litt av hvert i de minnebøkene. I min var det blant annet et søtt barnevers som mange kjenner: *Rosene er røde, fiolene er blå. Druene er søte – og du er likeså!*

Så var det ord til ettertanke: *Tro ikke alt hva du hører, si ikke alt hva du vet. Da sparer du mange bører på sinn og samvittighet.*

Det var alltid spennende å få igjen en minnebok som hadde vært med noen hjem. Da ble boken åpnet og så bladde man seg frem til det nye som var å lese. Den gamle minneboken min har jeg ikke lenger, men jeg husker noe av det som sto der og jeg husker hvem som skrev det.

En lærer som jeg hadde i fjerde og femte klasse har skrevet noen linjer som har festet seg. De var hverken søte eller morsomme eller lette å forstå for et lite barn – men de var veldig fine. Ordene er tatt fra en salme, og ordene er gammeldagse. De er likevel greie å forstå:

Det største her i verden er ikke kløkt og makt, men Herren glad å tjene i kjærlighetens drakt.

Det høyeste i verden er ikke ørneflukt, men med sitt hjertes vinge å dekke andre smukt.

Dette er salme nr 668 i Norsk Salmebok. Salmedikteren er Jonas Dahl, født i Stavanger i 1849. Dahl ble utdannet som prest, og han virket som prest i Trondheim, Stavanger, Kongsberg og i Kristiania. Frem til sin død i 1919 skrev han mer enn 250 salmer. Han hadde en egen evne til å gi uttrykk for det hverdagslige og for gleden over troskapen i de daglige gjøremål. Slikt var nok mer i fokus i tidligere tider, og Dahls salmer brukes ikke så ofte som før. I Landstads reviderte salmebok fra 1924 var det tatt med hele 23 salmer av Jonas Dahl, men i dagens salmebok er bare to av disse kommet med.

1) Gud Sønn steg ned å tjene og gav for oss seg hen. Da falt et frø i jorden til evig liv igjen.

2) Det største her i verden er ikke kløkt og makt, men Herren glad å tjene i kjærlighetens drakt.

3) Det høyeste i verden er ikke ørneflukt, men med sitt hjertes vinge å dekke andre smukt.

4) Og der er livets lykke, Guds himmel i det små. Å miste er å finne, å gi det er å få!

5) Å tjene er å herske, å tjene er å så den aker som skal gulne mot evighetens blå.

6) Når verdens underverker må smuldre hen og dø, da skal vi se at livet lå gjemt i dette frø.

7) Ti kjærlighet forbliver, og kjærlighet er Gud, så strø mens våren driver, ditt liv for andre ut!

LYSMESSE

med Hvaler musikkforening

i Hvaler kirke

2. desember 2018, kl. 16.00.

Fakkeltog fra kirken til Skjærhalden torg.

Salg av fakler utenfor kirken.

TENNING AV JULEGRANA

På torget, kl. 17.00.

Hvaler Musikkforening spiller.

Tenning av julegrana.

Vi synger julesanger og går rundt juletreet.

Besøk av Lionsnissene med juleposer. Julemarked.

Hvaler Sjømannsmisjon har åpent i Kirkens Hus for salg av varm drikke, kaker og juleprodukter.

Arr: Hvaler Sanitetsforening og Hvaler menighet

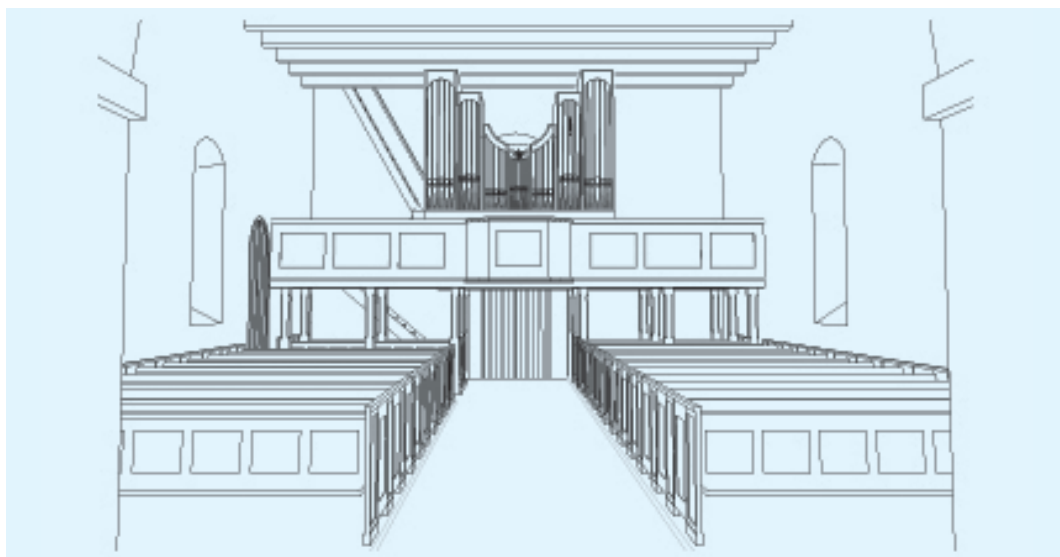
Menighetsrådet melder:

Det blir **ikke søndagsskole i Spjørøy kirke** en periode fremover. Til nå har søndagsskolen holdt til i tårnrommet bak orgelet. Der er det veldig lytt. Ny gudstjenesteform i Spjørøy kirke gir et heftigere lydbilde enn tidligere, og derfor setter vi søndagsskole i Spjørøy på vent inntil vi har fått ordnet med et bedre lokale i servicebygget ved kirken.

Hvaler og Kråkerøy Sogn utvikler et stadig tettere samarbeid. Gudstjenestene i kirkene våre vil i fremtiden stort sett bli

avholdt med vår egen sogneprest eller ved en av de to prestene i Kråkerøy.

Nytt orgel i Hvaler kirke: Vi planlegger å innvie det nye orgelet påsken 2020. Orgelet har fått Riksantikvarens godkjenning i september 2018. Biskopen har også gitt sin godkjenning. Her er en perspektivskisse som viser kirkerommet og det nye orgelet. Man skimter såvidt den øverste delen av det vinduet som til nå har vært skjult bak dagens orgel. Det synlige treverket vil bli i vokset lys eik.

Det vil i 2019 bli installert automatisk slokkeanlegg i Hvaler kirke. Riksantikvaren har bevilget kr 800.000 til anlegget, og dette beløpet utgjør i underkant av halvparten av totalkostnaden. Vi vil be Hvaler kommune om å dekke resten.

Julaften 2017 var det mer enn fullt i Spjørøy kirke på begge gudstjenester. Menighetsrådet vil legge til rette for

3 gudstjenester i Spjørøy kirke på julaften i fremtiden. Med forbehold om at det ordner seg med prester, vil tidspunktene for julegudstjenestene i Spjørøy kirke bli slik:

- kl. 13:30
- kl. 14:45
- kl. 16

Einar Morland

Ordføreren har ordet:

Hvite løgner

Hvite løgner bruker vi sikkert i alle forskjellige situasjoner. Er det greit med hvite løgner? Kanskje ikke alltid, men noen ganger kan det være til stor glede. La oss først se på hvite løgner for å skjule egne feil eller mangler. Det er selvsagt ikke greit. Da er det bedre å innrømme at man har gjort feil, for feil gjør vi alle, og som regel er feilen sjelden større enn at den kan rettes opp.

Hva med den gode hvite løgner. Hvis en god venn av deg har kjøpt seg et nytt klesplagg og ønsker å vise deg dette, tenker du kanskje uff, nei dette var ikke bra, men sier ikke det. Du svarer kanskje, så fin, men mener det ikke. Det er en hvit løgn, men godt ment for å glede din gode venn, men du sier ikke mer enn det.

Hva om du sier, snu deg litt rundt, jeg vil se mer! Og kanskje utbryter du, den passer helt perfekt til deg. Du mener det ikke, men du gjør din gode venn svært glad, selv om dette også er en hvit løgn. Din venn har selvsagt kjøpt seg dette nye plagget for at han eller hun synes det er fint, og ønsker å vise deg dette som den gode venn du er.

Når vi blir eldre, får vi kanskje barnebarn. Så kommer de stolte og glade med sin første tegning til sine besteforeldre. Det er kanskje bare uforståelige kruseduller, men likevel en stor glede for bestemor og bestefar som utbryter, så flott, tusen takk! Det er vel også en liten hvit løgn. De

uforståelige krusedullene er kanskje ikke så fine. Imidlertid gjør du barnebarnet glad ved å vise glede og takknemlighet!

La oss så gå til julaften og gaveutdelingen. Hvor mange er det ikke som kommer med hvite løgner da. Du pakker opp din gave med stor spenning, og registrerer at dette er slettes ikke noe du ønsker deg. Du sier, tusen takk, så fin, men heller ikke mer, og går videre til neste gave.

Kanskje du skulle legge til noe mer konkret om at gaven vil være nyttig eller vil pynte opp, selv om dette ikke var noe du ønsket deg. Det vil glede den som har gitt deg den!

Hvite løgner skal ikke overdrives, men brukes på en slik måte at det kan glede mennesker rundt deg, mennesker som du er glad i, men som ikke alltid får det til, selv om de gjør så godt de kan. De fleste mennesker gjør så godt de kan, men får det ikke alltid til. Da er det godt å ha gode venner som kommer med en liten hvit løgn som gjør oss litt gladere og stoltere.

Let etter mulighetene til å bruke en liten hvit løgn ovenfor dine gode venner og mennesker du er glad i, for å gjøre dem glade. Kanskje vi etter hvert opplever at det ikke er en hvit løgn, men at det er noe vi mener av hele vårt hjerte.

God jul til dere alle!
Eivind Borge

Innsats for andre

Vaffelsalg på eplefestivalen.

På eplefestivalen gikk vi etter lukta av stekte vafler og traff 5 smilende ungdommer som stekte og solgte vafler.

- Vil dere kjøpe vafler? Ja, det ville vi faktisk gjerne.
- Nysgjerrige som vi er, mitt følge og jeg, spør vi hvilken organisasjon de selger for?
- Vi selger for oss selv vi, det vil si at vi selger for å skaffe penger til å kjøpe julepresanger.

Vaffelen setter seg nesten fast i halsen.
– **Julepresanger? Til dere selv?**

Ungdommen flirer. – Nei, nei! Vi samler inn penger for å kunne gi presanger til barn i Hvaler som ikke får julepresanger, eller som ikke får så mange. Det var godt, jeg kan fortsette tygging! - Så bra! Godt tiltak.

- Ja, vi er fra Hvaler ungdomsskole og har «Innsats for andre» som valgfag.

Interessant, vi avtaler at jeg kan få møte dem på skolen neste torsdag og høre mer om dette valgfaget.

Torsdagen etter fortalte ungdommene at de har valgt «Innsats for andre» fordi de synes det er hyggelig å hjelpe andre. Flere av elevene hadde samme valgfag forrige skoleår, og forteller at de var på besøk i barnehager og på Dypedalåsen. I barnehagene lekte de med barna, leste for dem, hjalp dem av og på med klær ol.

På Dypedalåsen pratet de med beboerne, spilte kort og Ludo og leste avisa for dem. Både barna og de eldre satte stor pris på litt forandring i hverdagen.

En av ungdommene sier at det var hyggelig å gjøre en forskjell, kanskje særlig for de eldre. En annen sier at man blir glad selv av å gjøre andre glad!

Da jeg snakket med elevene, var ikke skoleåret så gammelt ennå, og mange gledet seg til å dra ut på oppdrag senere.

Men først skulle de altså samle inn penger til barn som ikke får så mange julegaver, og som bor i Hvaler. Elevene var godt fornøyd med inntjening på eplefestivalen. Ingrediensene til vaffelsteking hadde lokalbutikkene på Hvaler sponset, så inntektene var ren netto. Ungdommene tilbød seg også å gjøre enkle småjobber for folk, som å klippe gress, rydde ute eller i garasjen, ol., for å skaffe penger. Valgfagstimen er fra kl. 13:20 til kl. 14:50 hver torsdag, men elevene ser stort på det, og det går an å hyre dem til andre tider også, for eksempel en lørdag formiddag.

Gavene eller pengene skal fordeles i samarbeid med NAV, så elevene vil ikke få vite hvilke barn eller familier som får glede av deres innsats.

Takk for en hyggelig prat med en hyggelig gjeng ungdommer. Stå på – dere gjør en viktig forskjell!

Barbro Th.

Fakta: Fra 2012 ble valgfag innført på ungdomstrinnet som et ledd i å gjøre ungdomsskolen mer motiverende, praktisk og variert og å bidra til å utvikle elevenes forståelse av det å foreta valg. Det er til sammen 15 ulike valgfag som skolene kan tilby. Hver skole må minst tilby 2 valgfag. (Kilde UDIR.no) På Hvaler ungdomsskole tilbys 6 ulike valgfag.

Hele klassen samlet.

Den underlige fortellingen

I høst gikk årets TV- innsamling til Kirkens bymisjon, en verdig mottaker, og en av mine absolutte favoritter å gi penger til. Kirkens bymisjon har sitt arbeid blant de fattigste av oss. De jobber blant folk som er utenfor i samfunnet, som arbeidsløse, tiggere, uteliggere, alkoholikere, rusmisbrukere, romfolk, familieløse og ensomme. Ansatte og frivillige i Kirkens bymisjon er ikke redde

for å ta i skitt og lort, for skitne klær og mennesker uten tilgang på dusj, varmt vann og såpe. Kirkens bymisjon har regler så klart, men ansatte og frivillige hjelper så langt de kan med en seng, et måltid mat og mulighet til å få stelt seg. Noen ganger tenker jeg akkurat sånn ville Jesus ha gjort, slik han fortalte oss at vi skulle være mot hverandre gjennom liknelsen om den barmhjertige samaritan. Eller slik han selv var da han møtte syke, spedalske, skjøger og fattige, han ga dem respekt og verdighet.

Kirkens bymisjon er nettopp opptatt av at alle mennesker har verdighet og skal møtes med respekt, også de som står utenfor herberget i St. Halvards gate i Oslo med alt de eier i en bag og venter på trekningen om å få en seng for natta. Dessverre er det ikke plass til alle. Som vi

så på TV- aksjonen, trakk de om restplassene for natta. De som trakk feil lodd, måtte gå og legge seg under ei bru eller et annet sted de visste om.

Det var ikke plass for dem i herberget. Hørt det før? Om noen det ikke var plass for i herberget? Akkurat, Jesus og hans familie. Kanskje den vakreste fortellingen som står i Bibelen. Om unge Maria og Josef som var på vei til Nasaret for å la seg innskrive i manntall, og som måtte stoppe utenfor Betlehem og søke tilflukt i en stall, fordi barnet Maria bar meldte sin ankomst.

Jeg tror Maria må ha følt seg liten, redd, ensom og hjelpeløs da heller ikke de trakk vinnerloddet og fikk en seng for natta. Antakelig var Josef også utenfor sin komfortsone i denne situasjonen. Han var snekker. Hva visste han om fødsler? Om pressveer og navlestreng? Trolig fint lite. Men han var der, han sto last og brast med sin Maria, og enten det var sånn eller slik berget både mor og barn livet.

Og de to som strevde med sitt inne i stallen visste ingenting om den store stjerna som hang over taket der de var. De visste ingenting om de tre vise menn som hver for seg hadde ridd fra tre verdenshjørner, langt og lengre enn langt, fordi de hadde lest et hemmelig språk på himmelen.

Maria og Josef visste heller ingenting om engelen som oppsøkte gjeterne på markene utenfor byen og kunngjorde fødselen: - Vær ikke redde, sa engelen, han så at gjeterne krøp sammen og gjemte seg. «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.»

Og så kommer det nest fineste i hele denne teksten, for engelen var ikke alene. Han var omgitt av en himmelsk hærskare. Jeg tenker meg at denne hærskaren må ha lyst opp hele området, markene, sauene, gjeterne. Jeg tenker at denne hærskaren sang noe vakkert før den ble borte, og alt ble stille og mørk natt.

Gjeterne stakkars, hva tenkte de? Kanskje lurte de på hva det betydde det engelen sa, at det var født en frelser? Hvordan hadde de tenkt seg at en frelser skulle se ut og på hvilken måte skulle en frelser komme? Antakelig ikke som et lite, fattig barn født av en ung jente i en stall.

Heldigvis var gjeterne nysgjerrige nok til å gå på leting etter stallen, krybben og barnet. Jeg lurer på hvem som kom først fram, gjeterne eller de tre vise menn? Og jeg lurer på hvilken kraft barnet utstrålte som gjorde at de som var øyenvitner til dette, valgte å tro at det lille barnet som lå i en krybbe var noe ekstraordinært, noe guddommelig, en frelser?

Gjeterne kom og fortalte Maria og Josef om det de hadde sett og hørt fra englene. De tre vise menn bar fram sine kostbare

*Vi som er dømt til livet
i gråbeingårdenes by
feirer i dag en solfest
for ham, som er født på ny.*

*Vi har fått tyve kroner
å feire hans komme med!
For dem har vi kjøpt en julegran
og en hel sekk ved.*

*For dem har vi kjøpt en bayer
og et stykke hestekjøtt.
Det siste skal minne om stallen
hvor frelseren blev født.*

*Fra «Arbeidsløs jul»
av Rudolf Nilsen*

gaver til barnet og fortalte om sine lange og strevsomme reiser som stjernehim-melen hadde ledet dem til. Mon tro om de hadde motforestillinger til å gi fra seg gavene der i stallen? Var de kommet rett? Kunne dette lille, fattige barnet være verdig disse kostbare gavene?

Midt oppi dette satt den unge Maria, nettopp blitt mor til barnet som fremmede menn kom for å se og hylle, hun hørte undrende på alt de hadde å fortelle om barnet. Og nå kommer den vakreste setningen i hele denne fortellingen: - Men Maria tok vare på alt som ble sagt, og grunnet på det i sitt hjerte.

En historie vel verdt å grunne på.

Ønsker alle en trygg, varm, verdig og fredelig jul.

Vennlig hilsen mormor.

Ny sokneprest på Kråkerøy – også vår prest på Hvaler!

Søndag 28. oktober holdt den nye soknepresten på Kråkerøy sin første gudstjeneste i Hvaler. Maria Vassli Gjære heter hun, er 35 år ung, og kommer opprinnelig fra Kongsberg. Etter et år som vikarprest i Sandefjord og 7 år som kapellan i Vågøy og Myrbostad i Fræna kommune i Møre og Romsdal, ble hun ansatt som Steinar Ekviks etterfølger på Kråkerøy.

Hva er så hennes oppgaver i Hvaler menighet?

Hun forklarer at sokneprest og kapellan i Kråkerøy samarbeider med soknepresten i Hvaler om gudstjenester og gravferder (tjenesteuker) og andre felles oppgaver, og de tre prestene dekker opp for hverandre ved fri og ferie. Samtidig støtter de hverandre gjennom kollega-samarbeid. Som sokneprest på Kråkerøy er hun tillagt oppgaven som koordinerende sokneprest i samarbeidsområdet Kråkerøy/Hvaler.

Med oppvekst i innlandet, er det naturlig å spørre henne om hennes forhold til sjø- og båtliv. Hun forteller gjerne om familiehytta på Papper og somrene der. Båtferiene i leid båt på svenskekysten sammen med mor, far og to søsken i en trang lugar, blir lett et tema. Når vi nevner årene i Fræna med sin værharde kyst, forteller hun om båtturene ut i storhavet med RIB til Bjørnsund (google gjerne Roktas forlis på Hustadvika i

Maria Vassli Gjære

1938) for å holde gudstjeneste.

Vi som var på gudstjenesten denne søndagen oppdaget lett at Maria er en habil sanger. Sammen med 4 elever fra musikklinja på Greåker vgs sang hun velsignelsen, og menigheten følte seg ekstra velsignet! På spørsmål forteller hun om en oppvekst med mye sang og musikk, ja endog med «familiekor» der flere familier drev koret sammen. Marias foreldre hadde det musikalske ansvaret. Senere i livet har hun hatt stor glede av å synge i kor.

Når undertegnede nevner den årlige Klangfestivalen (kan googles) i Vågøy kirke, blir Maria ivrig. Årets festival i august var den 5. i rekken. Hun forteller at initiativtager og festivalsjef er Hilde

Maria og Gerd Aadnem under gudstjenesten.

Brunsvik med røtter på Kirkeøy og hytte på Håbu, Asmaløy, forøvrig gift med Edvard Hoem med røttene sine i Fræna. Hoem har bidratt i flere kulturarrangementer i Hvaler kirke, og mange har lest bøkene hans med utgangspunkt i egen slekt.

Fra kirkekaffen på Kirkens Hus.

Praten rundt kaffebordet på Kirkens Hus går mot slutten, men vi rekker å få bekreftet at Maria er en ivrig strikker, er glad i friluftsliv og leser gjerne en god bok. Hun har videre årsstudium i tegnspråk, deltar i Veiledningsutdanning for kirkeansatte og er opptatt av å senke terskelen for dåp i kirken, ved å legge til rette for dåp i alle aldersgrupper.

Under søndagens gudstjeneste i Hvaler kirke med etterfølgende kirkekaffe i Kirkens Hus, fikk vi næring for både legeme og sjel. Gerd Aadnem ønsket henne velkommen med vakre blomster fra menighetsrådet.

Vi ser fram til nye møter med Maria, og ønsker Guds velsignelse over hennes liv og tjeneste!

Du kan også lese om Maria i sommernummeret av Kråkerøy menighetsblad.

joh

Halleluja

– Händels Messias

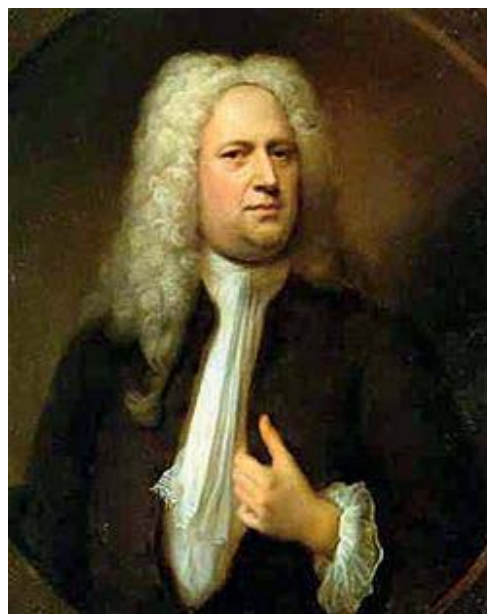
Messias er et engelskspråklig oratorium skrevet av Georg Friedrich Händel (1685–1759), født i Halle i Tyskland, flyttet til London i 1712 og ble engelsk statsborger i 1727.

Et oratorium er et større verk for orkester, sangsolister og kor. I motsetning til opera er det ingen scener, kostymer eller skuespillere i et oratorium.

I kristen teologi er *Messias* frelseren til det jødiske folk og menneskeheten. *Messias* er identifisert med Jesus, kjent av hans etterfølgere som «Kristus» eller «Jesus Kristus». Händels *Messias* er blitt beskrevet som en kommentar til Jesu Kristi fødsel, lidenskap, oppstandelse og himmelfart.

Teksten til *Messias* ble utarbeidet av Charles Jennens (1700–1773), en velstående engelsk kunstinteressert grunneier som også hjalp med tekster til andre av Händels oratorier. I juli 1741 fikk Händel tekster av Jennens fra King James Bible og 1662-utgaven av The Book of Common Prayer, med håp om at Händel «vil bruke hele sitt geni og ferdigheter på det, og at denne komposisjonen vil overgå alle sine tidligere komposisjoner siden emnet hevder seg over alle andre emner. Emnet er *Messias*.» Uten *Messias* ville Charles Jennens være ukjent i dag, men uten ham ville det ikke være noen *Messias*.

Musikken til *Messias* ble fullført på bare 24 dager med intensiv komponering fra

22. august til 14. september 1741. Verket består av tre deler opprinnelig skrevet for kor, sangsolister, 2 trompeter, pauker, 2 oboer, 2 fioliner, bratsj, cello, kontrabass og cembalo. I slutten av komposisjonen skrev Händel bokstavene SDG - Soli Deo Gloria, «Til Gud alene ære». Det opprinnelige 259-siders manuskriptet er oppbevart i det britiske bibliotekets musikkksamling.

Messias mest kjente del er det mektige Hallelujakoret som avslutter annen del. Teksten består av tre passasjer i Johannes' åpenbaring: [1] Da var det som jeg hørte lyden av en stor skare, et brus av veldige vannmasser og et drønn av mektige tordenbrak. De ropte: Halleluja! For Herren vår Gud, Den allmektige er blitt konge! (Johannes' åpenbaring 19:6)

[2] Den sjuende engelen blåste i basunen. Da hørtes det i himmelen røster som ropte høyt: «Herredømmet i verden tilhører nå vår Herre og hans Salvede, og han skal være konge i all evighet». (Johannes' åpenbaring 11:15). [3] Og han har et navn skrevet på kappen og ved hoften; Kongenes konge og herrers herre. (Johannes' åpenbaring 19:16).

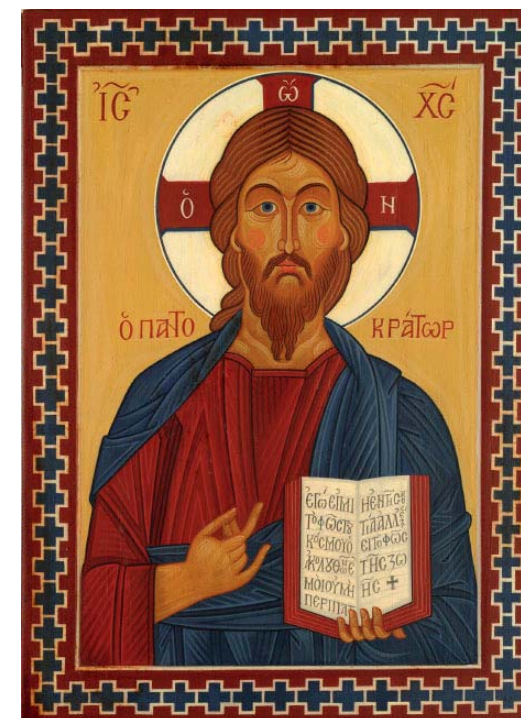
Tradisjonen vil ha det til at da kong Georg II hørte Hallelujakoret for første gang, reiste han seg for å ære Jesus som sin seierherre, slik det er vanlig at man reiser seg for mennesker av kongestanden. Da kongen reiste seg, reiste også de andre seg, og det er nå flere steder blitt tradisjon å reise seg under denne delen av verket.

Under komponering tilpasset Händel noen eksisterende komposisjoner til bruk i *Messias*.

Før den første opptreden i Dublin 13. april 1742, gjorde Händel mange revisjoner til manuskriptet, delvis for å tilpasse verket til de tilgjengelige musikerne. Händel dirigerte den første fremførelsen og ble i Dublin for å dirigere den andre fremførelsen 3. juni.

Den varme mottakelsen *Messias* fikk i Dublin ble ikke gjentatt i London da Händel dirigerte den første fremførelsen i Covent Garden Theatre den 23. mars 1743. Kritikere hevdet at *Messias* var for spesiell til å bli fremført i et teater. Ved senere fremførelser presenterte Händel verket som «New Sacred Oratorio». I fremførelser etter 1748 brukte Händel igjen navnet *Messias*. I 1754 begynte Händel å bli gradvis blind og overlot dirigering av *Messias* til J. C. Smith, en av sine elever.

Den siste fremførelsen av *Messias* der Händel var tilstede var i Covent Garden 6. april 1759, åtte dager før hans død.

Messias. Russisk ikon.

I løpet av 1750-tallet ble *Messias* fremført i økende grad på festivaler og i katedraler. Enkelte kor og arier ble av og til brukt i gudstjenester og konserter, en praksis som vokste på 1800-tallet og som har fortsatt siden.

Etter Händels død har *Messias* blitt omorkestrert og utvidet flere ganger. Forestillinger med hundrevis av utøvere har funnet sted, selv om det nå er en trend tilbake til mer beskjedne fremførelser.

Messias er Händels mest kjent arbeid. Budskapet forblir like relevant i dag som det var for 276 år siden.

Ken Phillips

Julebelysning

Julens belysning har lange tradisjoner. Tidligere hadde det funksjon som beskyttelse mot onde krefter. Disse var spesielt aktive julenatten i overgangen mellom hverdag og helligdag. Det var først og fremst oskoreia, eller juleskreia som var på ferde denne natten.

Julelysene virket beskyttende og skulle derfor være tent julenatten gjennom. Belysning benyttes også for å skape stemning i den mørke årstiden. Skikken med adventsstake, adventsstjerne og adventskrans dukket opp på 1800-tallet, og spredte seg raskt til de tusen hjem.

Utendørsbelysning er et relativt nytt fenomen, og da har man gjerne nøydt seg med å lyssette en busk eller et tre i hagen. Siden 1990-tallet har det blitt mer og

mer vanlig at også husene blir dekorert med lys i adventstiden. De fleste foretrekker hvit belysning, der motivasjonen er å skape en koselig stemning i mørketiden. Noen ønsker å skille seg ut fra alle andre og velger derfor å pynte moderat med farget belysning. Her kan gjerne humor være drivkraften. Det skal være annerledes, vågalt og morsomt, men ikke for mye.

De siste årene har det dukket opp stadig fler som omdanner private uterom til regelrette lyskunstverk. Utstrakt bruk av fargerik utebelysning oppleves som både overdådig og spektakulært og blir beskrevet som «jalla», «disco», «harry» og «amerikansk stil». Målet for enkelte er nettopp å provosere eller å skape noe

som ingen andre har maken til eller kan overgå. For andre er motivasjonen kreativitet og ønsket om å skape blikkfang og spre glede.

Det er hovedsakelig menn som står bak slike prosjekter, og dekoreringen begynner i god tid før jul. Ikke sjelden utvider man fra år til år, slik at lyssettingen er i stadig utvikling. På denne måten skapes også en forventning fra omgivelsene. Overdådig julepyntede hus får ofte stor oppmerksomhet. En vanlig reaksjon er at dette oppfattes som stygt og grelt, men morsomt.

Tilsvarende reaksjon fikk vi på Kystmuseet Hvaler i forbindelse med vårt eksperiment for et par år siden der den gamle husmannsstua på museet ble

overdrevent pyntet med utendørs julebelysning. Ulike farger og figurer lyste opp veggene og hagen rundt Emilstua. Kontrasten mellom gamle og nye juletradisjoner ble tydelig fremhevet i denne iscenesettelsen, samtidig som den belyste hvordan gamle skikker lever videre i ny ham, til både glede og ergrelse. Lys i mørketiden har alltid vært viktig, men det har kommet til uttrykk på ulike måter. Det er et symbol for håp, fornying og fruktbarhet. Ikke minst er bruken av lys i adventstiden forbundet med forventninger frem mot julefeiringen – hvor vi tenner ett lys hver søndag i advent.

*Kathrine Lorentzen Sandstrøm,
konservator Kystmuseet Hvaler*

Aksjonen Bibelen til alle

Aksjonen Bibelen til alle i Østfold ble gjennomført i Hvaler i uke 44 og 45 med god respons. Nærmere 700 husstander tok i mot gaven! Du kan fortsatt motta en bibel som gave ved å henvende deg til:

Ragnhild Kjellsen, Vesterøy
Kristin Seljebakken, Kirkeøy
Kirkens Hus, Skjærhalden

tlf. 951 24 337

tlf. 473 16 893

Bibler er lagt ut her.

Margit Olsen 100 år

Foto Tore E Thorkidsen

Margit Olsen, bedre kjent som Margit i Havna, fylte 100 år den 31. oktober. Dagen ble feiret i nærvær av familie og venner. Også menighetsbladet stiller seg i gratulantenes rekker.

- Ditt fulle navn er Margit Linnea Olsen, og pikenavnet er Eliassen?
- Det stemmer, svarer Margit. Jeg kom til verden i Drammen og er døpt i Strømsgodset kirke og ikke i Spjærøy kirke som kanskje noen tror.
- Jeg er nummer seks i søskenflokket,

og da jeg ble født hadde far arbeid i Drammen. Han kom fra Sulehult, Hede, Krokstad i Bohuslen. Han kom til Sand på Spjærøy for å kjøre sten. Senere ble han bestyrer på Austad gård i Drammen. Mor var fra Spjærøy, og i 1924 brøt vi opp fra bylivet og slo oss ned på mors fødested. Grønnet var langt fra Drammen. Det elektriske lyset ble avløst av parafinlamper og innlagt vann med brønn. En stor overgang.

- Mor het Agnes og far Axel. Vi ble mange, en stor familie etter hvert. Else var

født i 1908, Gustav Sten i 1910, Bjarne «Elias» i 1912, Aase Lilly i 1913, Johan Arnt i 1915, jeg i 1918, Lydia Johanne i 1920, Randi Sofie i 1923, Astrid Solveig i 1926, Anne Margrethe 1927 (døde etter vel ett år), Thor Alfred i 1930 og Anne Margrethe i 1933.

- Fikk du med alle? Margit smiler og peker. Det henger bilder av oss på veggen. Ett bilde av oss jentene og ett av guttene. Jeg husker godt vi dro av sted til fotograf Sollem i Fredrikstad. Det var i 1949. Vi tok på oss det fineste vi hadde. Det var stor «stas» å dra av sted til fotografen den gang!

- Barndommen? Vi var jo så mange på Grønnet at vi fant alltid på noe. Vi lekte butikk og skole. Det ble «ordentlig» skolegang på Dypedal. Vi hadde lærerinne Gerda Andersen og Henrik Skarpeid. Om det var litt kronglete skolevei? Joda, det

Margit som lita jente.

Fra venstre: Anne Margrethe, Astrid, Randi, Lydia, Margit, Åse Lilly og Else.

Fra venstre: Gustav, Bjarne Elias, Johan og Thor.

var det. Vår og høst gikk det greit. Da gikk vi gjennom Linndalen og til skolen. Om vinteren hendte det at vi måtte gå om Sand og ned Olabakken. Noen ganger ble vi gjennomvåte, men på skolen hadde de sorte strømper og halmtøfler. Da vi skulle hjem etter endt skoledag, var våre egne strømper tørket og støvlene tørre. Praktisk og greit.

- Far kjørte hest og kjerre. Han fraktet sten fra bruddet på Sand og til prammer og seilskuter. Hjemme hadde vi ku, gris og høner. Vi var selvforsynte med poteter og grønnsaker.

- Da jeg var sju år gammel gikk jeg ærender for «gamle» folk. Den gang var det gjerne slik at guttene dro til sjøs like etter konfirmasjonen, mens jentene fikk seg huspost. Vi hadde ikke så store krav den gang. På en måte bodde vi litt ensomt til, men jeg hadde en fin barndom.

- Om vi var i byen ofte? Nei, nei. Kjøpmann Sørensen på Sand hadde skøyte som han hentet varer med i Fredrikstad, og når han skulle til by'n fikk vi være med. Slik dro vi mer med Sørensens skøyte enn med Hvalerbåten.

- Jeg sto til konfirmasjon i Spjørøy kirke. Presten Bauer- Hansen konfirmerte meg. Vi lærte salmevers og Luthers lille katekisme. Etter konfirmasjonsgudstjenesten var familien, tanter og onkler samlet på Grønnet. – Gaver? Jo, vi fikk gaver, men det var beskjedent i forhold til det konfirmantene får i dag. Men telegrammer fikk vi med lykkeønsker for dagen og veien videre.

- Far hadde krystallapparat. Med høretelefon og krystall fikk vi inn NRK, Oslo. Vi søsknene byttet på om å låne hjemmets høretelefon. Det var stas. Vi hørte noen snakke og lyttet til musikk – helt fra Oslo og til oss på Grønnet. Store greier.

- De første hyttene skapte mer liv og røre rundt om på øya og i nabolaget. Hyttefolket kom gjerne til Hvaler rundt St. Hans da skolen tok sommerferie. Det vil si mor og barna. Far passet arbeidet og kom gjerne ut i helgene og i ferien. Vi dyrket jordbær på Grønnet den gang, og vi barna solgte bær til feriegjestene. Det var moro. Slik ble vi også kjent med flere enn de som bodde i Grønnet krets!

- Jeg ble gift med Sigurd Charles Olsen

Margit og Sigurd.

den 2. juni i 1940. Jeg gikk ikke langt for å finne ham. Han bodde like over fjellet på samme øya. Vi slo oss ned på Havna, og her ble vi boende.

Sigurd var av båtbyggerslekt. Verkstedet hadde de i Kjellvika. Sigurd og brødrene hans, Barthol og Johan, holdt det gående i mange år. «Spjørøykrysseren» ble en viden kjent båttype som de laget. De «tok» ned egnede trær på Spjørøy, fraktet det til egen sag, klyvde materialer og tørket materialene. De tegnet og bygde. Dyktige håndverkere. Brødrene gikk hjem til lunsj kl. 12. Da skulle maten være klar, og så vendte de tilbake til båtbyggeriet for fortsatt arbeid. – Nei, jeg glemte en ting. Sigurd fikk alltid med seg værmeldingen! Det var viktig, skjønner du.

Sigurd og jeg fikk tre barn: Solveig, Thor Ivar og Marianne. Det skapende og kreative har de tatt vare på og brakt videre. Ingen av dem bor langt unna. De er omsorgsfulle og hjelper til når det trengs. Jeg har åtte barnebarn og femten oldebarn.

- Det har vært godt samhold i familien, og vi har vært historisk interesserte, noe

som både unge og eldre har glede av. –Du vet, jeg vokste opp i en tid da alle kjente alle. Den gang hendte det rett som det var at nabokonene stakk innom hverandre, gjerne til formiddagskaffe. Da gikk praten livlig kvinnene imellom før arbeidet igjen kalte til innsats.

- Jeg har levd et rikt liv. De siste fem årene har jeg bodd på Dypedalåsen Eldresenter. Her er det godt å være. Og nå har jeg rundet hundre år. Rart å tenke på. Jeg er fylt av takknemlighet.

Thor Ivar har servert kjeks og vørterøl, og inn kommer Kjell, Margits nevø og tidligere nabo. Han har med seg en pose med frukt. Det er mange som stiller seg i gratulantenes rekke. Ingen tvil om at det er et omsorgsfullt og positivt menneske som runder år.

- Takk for nå, sier Margit og løfter hånden for å vinke adjø. Det samme gjør jeg. En innholdsrik og hyggelig formiddag.

Tore E. Thorkildsen

Håpets katedral

- bygginga er i gang!

I byggeperioden vil det være workshops for publikum, skoler, barnehager, institusjoner, bedrifter, frivillige lag og foreninger. Katedralen skal innvies under sommeren 2019, og etter en tid i Fredrikstad, plasseres i Ytre Hvaler Nasjonalpark.

Engasjementet rundt Håpets katedral utvikler flere nye idéer – så som gjestehavn i tilknytning til Gamlebyen/Sentrum, videreutvikling av arrangementer knyttet til vann, eks. Glommafestivalen, flere aktiviteter knyttet til Roald Amundsens minne, Brottet og amfiet på Isegran, etablere passasjertrafikk Isegran – Hvaler og ferdigstillelse av fartøyet DS Hvaler, for å nevne noe...!

Menighetsbladets redaksjon har med stor interesse notert seg at katedralen skal kunne få Hvaler som hjemmehavn – det er antydning plassering i Nasjonalparken – og har allerede nå varslet om at Hvalervær ikke bare er som i sommer, men vi har også en høst – før vinter'n kommer – også med vær...!

Idéen til det hele kom etter en strandtur – det må nok flere strandturer til – Katedralen må jo ligge trygt!

dag@plau.no

Og fundamentet for katedralen – dvs prammen som skal bære byggverket, er i rute. Det hele hviler på 46 kjemperøtter fra Ryfylke – velegnet til sitt bruk i hav og vind. Her følger et kortfattet sammendrag fra behandlingen i Fredrikstad kommunestyre i sommer, som sammen med bl a Hvaler kommune er engasjert i prosjektet.

Borg bispedømmeråd er initiativtager til det grensesprengende samarbeidsprosjektet «Håpets katedral». Det skal gi deltakerne innsikt i havforsøpling, norsk tradisjons-handverk og kulturarv. Prosjektet er nå skilt ut fra bispedømmerådet og er etablert som aksjeselskap.

Håpets katedral skal bli et symbolbygg hvor deler er av innsamlet plast fra havet. Katedralen skal bygges på Isegran i samarbeid med Maritime Center Fredrikstad AS og frivillige.

En julegave med mening?

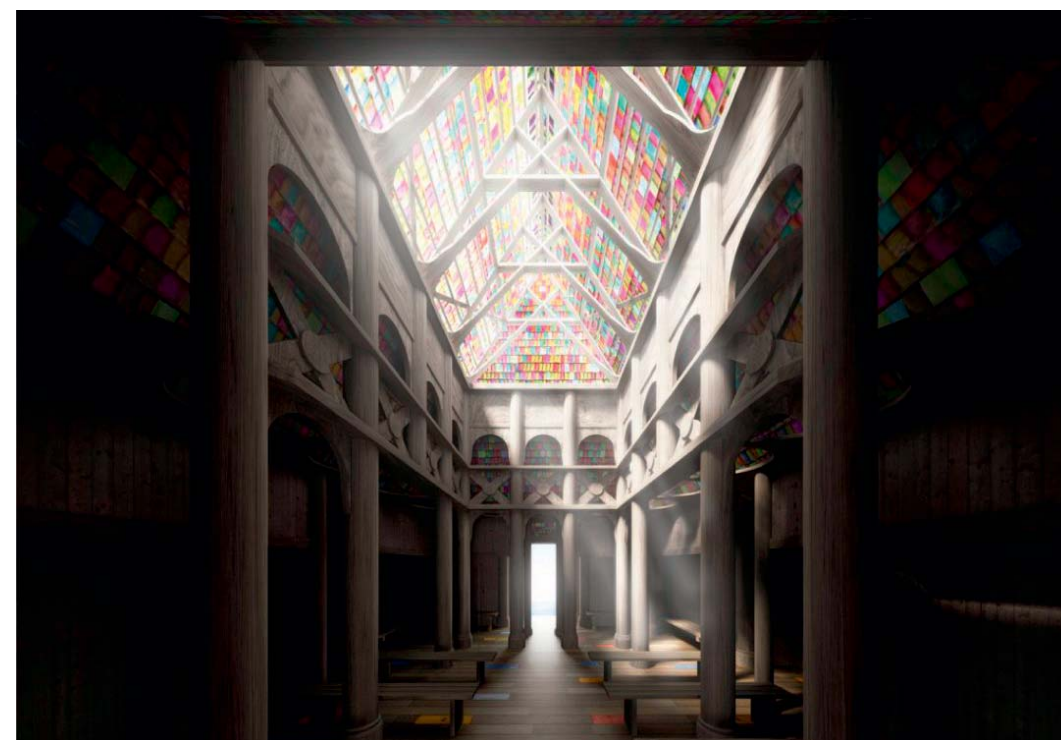
Idéen til Håpets katedral kom nesten rekende på ei fjøl – under en strandtur hvor Solveig Egeland så alt som hadde kommet rekende – plast, tauverk osv. Og da var det kort vei til å gjøre selve den konkrete del av uttrykket, ”fjøla” til et Håpets produkt, som folk kan kjøpe til daglig bruk på kjøkkenet og til daglig påminnelse om et bærekraftig forbruk – uten plast. Og et synlig bevis på at du har bidratt til byggingen av Håpets katedral.

Trefjøla er det mulig å kjøpe ved henvendelse til prosjektleder Anne Skauen på epost: anne@hopecathedral.no Fjøla må imidlertid hentes på Phønixbrygga 3 hvor Håpets katedral har sitt prosjektkontor. Prisen kr 250. Fjøla er et samarbeidsprodukt med Kirkens bymisjon.

Mer info finner du på www.håpetskatedral.no

dag@plau.no

Slik kan det bli.

Fra Hvaler til jordens ender

Misjon – nært og fjernt

Folk på Hvaler har nok til alle tider hatt blikket mot horisonten. Der ute var det sønner og fedre og ektemenn som var fiskere, hvalfangere, eller sjømenn på annet vis. Og der var det etter hvert slektninger som hadde villet prøve lykken «over there». Men det er ikke bare kjente og kjære som har dratt Hvalerfolks blikk mot «horisonten». Fra lang tid tilbake har det vært et misjonsengasjement på Hvaler som har kommet helt ukjente mennesker der ute i «den store verden» til gode.

Misjonsforeninger

Fra midten av 1800-tallet og framover ble det etablert flere misjonsforeninger på Hvalerøyene. En av dem – Søndre Kirkøy misjonsforening – kunne i høst feire sitt 125-årsjubileum! Det ble markert med «Fest på kjerka». Det gjenspeiler at dette i alle år har vært en forening som deler sine innsamlede midler mellom Det Norske Misjonsselskap (NMS) og Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet. Det er interessant og fornøytelig å lese protokoller fra foreningens drift. Det viser engasjement og iver både lokalt og globalt! I tillegg til foreningen på Kirkøy er det fremdeles aktivitet både i Asmaløy misjonsforening som ble stiftet allerede i 1869 (og kan feire 150 år neste år!), og i Vesterøy misjonsforening som «bare» er 88 år, stiftet i 1930. En gang i året går disse foreningene sammen om å arrangere misjonsmesse. Da er det utlodninger og åresalg, sang og andakt, salg av kransekaker og hjemmebakt brød – blant annet. Det gir mange

Unni Holm Olsen.
Foto: Marit Mjøltneset

tusen kroner til misjonsarbeidet!

Menighetens misjonsavtale

De siste 20 årene har det også vært en skrevet avtale mellom Hvaler menighet og NMS. I mange år var det arbeidet i Kina som var i

fokus. Det hadde sammenheng med at Ole Jacob Grønvold – med aner på Kirkøy – har vært, og er, misjonær med bosted i Hongkong. Det siste året er det arbeid i Estland som har vært gjenstand for menighetens engasjement.

Estland

I høstens nyhetsbrev fra Estland kan vi lese om aktivitetene og arbeidet i de to menighetene i Mustamäe og Saku. I Mustamäe venter de fremdeles på penger til å ferdigstille det fine kirkebygget som har vokst fram i denne fattige bydelen i Tallinn. I mellomtiden går barne- og ungdomsarbeidet og det diakonale arbeidet sin gang. I sommer og tidlig høst har de også hatt to barneleirer og en familiedag på et leirsted utenfor Tallinn.

I Saku har det i høst begynt 7 personer mellom 18 og 47 år som går til konfirmandundervisning! Konfirmanter er noe annet i Estland enn i Norge. I det turkise gamle bedehuset, som foreløpig er

menighetens «kirke», er det aktiviteter hele uka. Her er gudstjeneste, søndagsskole, bibelundervisning, jentegruppe, gospelkor mm. «På mandag masserer den blinde massøren Toivo eldre mennesker. Inntekten går til nytt kirkebygg», kan vi også lese i brevet. Her blir talenter og kreativitet tatt i bruk! Og i begge menighetene har det helt fra menighetene ble etablert for henholdsvis 10 og 5 år siden, blitt lagt stor vekt på bønn!

Perspektiv og fellesskap

NMS – og mange enkeltpersoner og grupper rundt i verden – er takknemlige for de pengene som er samlet inn og de bønnene som er bedt på Hvaler i mer enn 150 år. Det har utgjort – og vil fremdeles utgjøre – en forskjell i mange menneskers liv! Sammen med foreninger og menigheter vil NMS «dele troen på Jesus», bekjempe urettferdighet og utrydde fattigdom».

Men misjon er ikke bare VI som gir til DEM. Misjon er toveis, misjon er fellesskap, misjon er å gi og å få, misjon er ikke bare fra oss til dem, det går på kryss og tvers og fram og tilbake! Misjon handler om at vi er del av et verdensvidt fellesskap – den verdensvide kirken. Det er

"Fest på kjerka", Kirkens hus, Edith Mysen og Kristin Winlund, sjømannsmisjonen region Østfold.

en meningsfull sammenheng å stå i! Takk og lykke til videre!

Les mer fra Estland på

- www.nms.no/finndinmenighet (søk på Hvaler menighet!)
- <http://molsterestland.blogspot.com/> (bloggen til misjonærene Magne og Ave Mølster)
- <https://norraprillid.wordpress.com> (ettåringenes blogg).

Unni Holm Olsen misjonskonsulent i NMS

Fra festen.

Julekonsert med Fauna Vokalkvintett!

Onsdag 5. desember kl. 19 i Hvaler kirke

Sist Fauna var her, var det sommer – og de ga oss en strålende konsertopplevelse – som har lagt listen kjempehøyt for det neste besøket – Jul med Fauna!

Fauna er en av landets ledende vokalgrupper, og består av fem profesjonelle sangere med bakgrunn i ulike musikalske sjangre, som klassisk, jazz og annen rytmisk musikk. Sangerne har med seg et helt nytt konsertprogram, basert på sin nyeste plateutgivelse "Ljos", som er temaet for Faunas julefeiring.

I konserten "Ljos" tar Fauna vokalkvintett for seg både kjente og mer ukjente norske julesanger, og gjennom sine vare, egenartede arrangementer, får lyset stå i fokus – lyset som kommer midt i tussemørket og gir varme og håp i en kald og mørk vinter. I tillegg til egne arrangementer har kvintetten samarbeidet med noen av Norges fremste komponister om å skape nye versjoner av julesangene.

Velkommen til en julekonsert som vil "sette seg fast"..!

Billetter selges ved inngangen, og prisen er kr 250.

KOMMER I STORE OG SMÅ PAKKER

NOEN GANGER MED MUSIKK OG SANG.

Søndag 9. desember kl. 17 kommer de i form av

Hvaler Trivselskor og SANGglede-koret på

Adventskonserten i Hvaler kirke.

Årets julegave til deg fra Hvaler sanitetsforening.

Pakken inneholder også Anna Lena Eriksen på fløyte.

Våre juleblomster:
Julestjerne (*Euphorbia pulcherrima*)

Tekst: Einar Morland. Foto: pixabay.com

Julestjernen er en raring. Hvilken farge er det på blomstene? Jo, de er små og gule – og du har nok sett dem. De røde (eller rosa eller hvite) «blomstene» er fargede blader, såkalte høyblader. Men det er mye mer å fortelle om julestjernen:

- Den vokser vill i Mexico og Guatemala, og der blir den en lang, glissen stake på opptil 5 m
- Den blomstrer naturlig i desember på den nordlige halvkule – fint for en juleplante!
- Aztekerne brukte den til sminke, klesfarging og til framstilling av febermedisin
- Den har en slektning som vokser på Hvaler, strandvortemelk. Den har grønngule støtteblader under de gule blomstene

- Den er helt avhengig av et skadelig virus for å forgreine seg. Dette dreper andre planter, men ikke julestjernen

Norge er et av landene i verden der julestjernen er mest populær, og det kan vi takke Tormod Hegg for. Han var gartner i Lier, og det var han som begynte å stiklingformere julestjerner i Norge på 1960-tallet. I 1967 frembragte han en variant som han kalte opp etter barnebarnet sitt: Annette Hegg. Da denne julestjernen kom på markedet, var den mer kortvokst, holdt lenger og dannet mange flere sidegreiner enn noen julestjernesort verden hadde sett før. Dermed ble det enkelt å lage julestjerner med så mye som fem blomstrende greiner. Annette Hegg ble en verdensomspennende suksess, og starten på en

eventyrlig utvikling for dyrking av julestjerner. Det selges nesten 6 millioner julestjerner i Norge hvert år. Det gjør den til den mest solgte juleblomsten i Norge. Julestjernen er en såkalt kortdagsplante, som bare blomstrer når den daglige lysperioden er under 12 timer. Ett kvarters forskjell på daglengden kan utgjøre forskjellen på blomstring eller ikke hos julestjerner. For at vi skal ha julestjerner til jul, settes stiklingene i jord sommerstid, og plantene får kortdagsbehandling fra slutten av september. Julestjernen må ikke stå for kaldt, og man må være forsiktig med vanningen. Ellers vil den si klart fra om at den mistrives, ved å kaste bladene sine! Noen klarer å få julestjernen til å trives i vinduskarmen og blomstre igjen år etter år.

To mexikanske legender om julestjernen:

En bondejente var på veg til kirken på julaften. Hun var fattig og hadde ingen gave å ta med. I mangel av noe annet, plukket hun med seg noen kvister fra veikanten. Men da hun skulle legge den ynkelige gaven frem på alteret, sprang kvistene ut i vakre, røde julestjerner.

En annen legende forteller at da Betlehemsstjernen kastet sin glans over jorden, vokste det opp en hvit blomst som speilet stjernens skjønnhet. Den gangen var altså julestjernen hvit. Men den dagen da Jesus døde på korset, ble de hvite bladene røde for å minnes hans blod.

Juleevangeliet

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskriveres i manntall. Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria. Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by.

Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.

Det var noen gjeterne der i nærheten som var ute på marken og holdt

nattevakt over flokken sin. Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel. Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.» Med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang:

«Ære være Gud i det høyeste,
og fred på jorden
blant mennesker Gud har glede i!»

Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa gjeterne til hverandre: «La oss gå inn til Betlehem for å se dette som har hendt, og som Herren har kunngjort for oss.» Og de skyndte seg av sted og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben. Da de fikk se ham, fortalte de alt som var blitt sagt dem om dette barnet. Alle som hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte. Men Maria tok vare på alt som ble sagt, og grunnet på det i sitt hjerte. Gjeterne dro tilbake. De lovet og priste Gud for alt de hadde hørt og sett; alt var slik som det var sagt dem.

Lukas 2,1-20

Advent og jul i Hvalerkirkene

KONSERTER:

5. desember kl. 19 i Hvaler kirke
Julekonsert med vokalkvintetten Fauna.
Billetter kr 250.

6. desember kl. 19 i Hvaler kirke
«En håndfull ømhet» – julekonsert med Ole Paus. Billetter kr 350 bestilles via Ticketmaster.

9. desember kl. 17 i Hvaler kirke
Adventkonsert. En gave fra Hvaler Sanitetsforening til Hvalers befolkning.

Hvaler trivselskor og SANGglede-koret deltar. Gratis inngang.

16. desember i Spjørøy kirke er det
2 konserter, kl. 16 og kl. 18:30
Julekonsert med Hvaler trivselskor med gjesteartist. Gratis inngang.

21. desember kl. 19 i Hvaler kirke
Julekonsert: Anne May Sandvik Olsen med familie og venner. Billetter kr 150.

GUDSTJENESTER:

2. desember kl. 11 i Spjørøy kirke
Adventsgudstjeneste med mye sang og musikk. Prest er Grethe Hummel.

2. desember kl. 16 i Hvaler kirke
Lysmesse i samarbeid med Hvaler sanitetsforening. Hvaler musikkforening spiller. Fakkeltog til torget for tenning av julegrana. Prest er Grethe Hummel.

9. desember kl. 11 i Hvaler kirke
Familiegudstjeneste med barn i Luciatog. De bidrar også med sang under gudstjenesten. Til kirkekaffen serveres lussekatter. Prest er Andreas Vassal.

16. desember kl. 11 Spjørøy kirke
Vi synger jul – en gudstjeneste med julens sanger og musikk. Prest er Grethe Hummel.

Julaften kl. 12
Julegudstjeneste på Dypedalåsen eldresenter. Prest er Grethe Hummel.

Julaften i Hvaler kirke

- kl. 14:30 Julegudstjeneste. Levende krybbe med barn og sang. Prest er Grethe Hummel.
- kl. 16 Julegudstjeneste med lokale solister. Prest er Grethe Hummel.

Julaften i Spjørøy kirke

- kl. 13:30 Julegudstjeneste. Barnekoret SANGglede deltar. Prest er Jon Albert Ihlebæk.
- kl. 14:45 Julegudstjeneste med lokale solister. Prest er Jon Albert Ihlebæk.
- kl. 16 Julegudstjeneste med lokale solister. Prest er Jon Albert Ihlebæk.

1. juledag kl. 12 (merk tiden)
Høytidsgudstjeneste i Hvaler kirke med lokale sangere og musikere. Prest er Grethe Hummel.

Ole Paus til Hvaler kirke!

En liten håndfull ømhet

– en annerledes julekonsert!
Torsdag 6. desember kl. 19.

Ole Paus reiser alene med sin gitar, så det er en enkel oppsetting, men leveres i Paus sin lune, varme form – velkjent for alle.

Det er ingen vanlig førjulsconcert Paus reiser rundt med. På en svært så mild måte fremstår han som den reneste julekonsertrebellen. ”Deilig er jorden” blir nesten som en protestsang å regne, vi får et respektfullt og morsomt skråblikk på Josef – Bibelens største kjernekar, vi får høre Paus synge de tradisjonelle julesangene, - Ole sin juleplate ”Jul i Skippergata” er blitt manges store favoritt blant juleplatene.

Ole Paus tilhører det absolutte toppsjiktet av norske fortellere og formidlere, og nå - etter mange års liv på veien og med talløse plateutgivelser, teaterforestillinger, revyer og konserter – har han for lengst fått en fortjent plass i den norske folkesjelen. Målet for hver enkelt konsert er at publikum skal kunne gå ut etterpå med en følelse av at både livet og førjulstiden er gode steder å være. Og så kan julaften komme...

Billetter legges ut på Ticketmaster kr 350 + avgift.

dag@plau.no

HVALER TRIVSELSKORS
JULEKONSERTER I SPJÆRØY KIRKE
SØNDAG 16. DESEMBER

kl. 16 og kl. 18

Dirigent Mette Christine Østby

I år har vi med oss SANGglede-koret

Ledet av Marius Sørlie Eriksen og Jeanette Borge

Anna Lena Eriksen på fløyte

Gratisbillett bestilles på SMS til 905 80 164

Oppgi navn, tidspunkt og antall billetter

En gave til barne- og ungdomsarbeidet i menigheten, kan gis ved utgangen.

De synger julen inn i Hvaler kirke
fredag 21. desember Kl 19.

Anne May Sandvik Olsen med døtrene Elise og Kathe inviterer oss til et avbrudd i julestria – for 13. gang!

Som en 40-års gave til seg selv, begynte Anne May å ta sangtimer. For å ha et mål ble idéen om en julekonsert for venner og kjente født. En åpenbar god idé, for hvalerfolket har forstått å gripe sjansen til et pusterom i julestria noen få dager før høytiden setter inn – en tradisjon for mange!

Elise og Kathe har valgt skolegang og utdanning som lover godt for de kommende julekonsertene, og heldigvis for oss tar de med seg spillende og syngende skolevenner til julekonserten i Hvaler kirke.

I likhet med tidligere år er Svenn Poppe og Per Viggo Nilsen med på klaver og fiolin, og Thomas H. Olsen passer på lyden – viktig jobb!

Så blir det kaffe og julekaker når konserten er slutt – akkurat som i fjor!

Billettene koster kr 150 pr. stk. og selges ved inngangen – kan også bestilles pr. tlf. 948 23 621.

Overskuddet tilfaller menighetens arbeide blant barn og unge.

Hvaler kirke er en flott ramme rundt en viktig høytid – for ikke bare er det nesten jul – på konsertdagen snur sola kl 23:23. Det går mot lysere tider!

Vel møtt i Hvaler kirke på årets korteste dag – vintersolhverv.

dag@plau.no

Gammeldags jul på Kystmuseet Hvaler

Kystmuseet Hvaler og Hvaler Kulturvernforening inviterer til koselig og intimt julemarked. Her kan du oppleve hvordan man feiret jul på Hvaler i gamle dager. Stuene er pyntet til jul etter lokale tradisjoner og innbyr til en stemningsfull og nostalgisk opplevelse.

Med små og unike utstillere, pyntede stuer, julegrantenning, stemningsfull musikk, julebakst, julegrøt og juleverksted settes julestemningen virkelig inn. Velkommen til god gammeldags Hvalerjul.

8. desember kl. 12-15

ØSTFOLD MUSEENE
KYSTMUSEET HVALER

Julefest for de eldre i Hvaler 2018 – Hvalerhallen Kafé

Lionsklubbene i Hvaler:

Arrangerer førjulsfest for pensjonister i Hvaler kommune. Stedet er «Hvalerhallen Kafé» onsdag 12. desember Kl. 17. Det blir servert julemiddag, riskrem og kaffe.

På grunn av plassen er det de første 90 påmeldte som får plass.

Derfor ønsker vi påmelding fra dere innen søndag 9. desember til Helge på telefon 913 14 026.

Pris pr. person kr 50

Det blir musikk, sang, allsang og underholdning.
«Julenissen kommer helt sikkert»

Velkommen til en forhåpentligvis hyggelig førjulskveld!

Trenger du skyss, ta kontakt med:
Egil Adolfsen tlf. 478 71 295
Helge Fredriksen tlf. 913 14 026

Julemarked på Søndre Sandøy

Cafe Oline, Nedgården

Lørdag 01.12 kl. 12-16

Her er det gode muligheter for å gjøre en god handel, varme seg ved peisen, kose seg med god mat og drikke i kafeen, og rett og slett komme i julestemning!

Cafe Oline er åpen til kl. 19.

Velkommen!

Hilsen arrangementskomiteen

Advent på Nedgården, Søndre Sandøy

Saltkroken

Nedgården, Søndre Sandøy

Keramikkutsalg

Åpent søndag 09.12 kl. 12-16.

Ryddesalg med sterkt reduserte priser på kunsthåndverk.

Lett servering.

Musikkinnslag kl. 14.

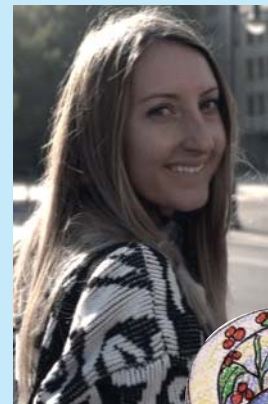
Velkommen!

Hilsen *Tanya Kuiters*

Fergetider fra Skjærhalden: 11:30, 12:15, 13:40, 14:20, 15:25.

www.hollungen.no – Mobil: 908 57 121

Barnesider

Juleaktivitet for store og små

Når nettene blir lange og kulda setter inn...da er det fint å lage islykter. Kanskje dere skal ha gjester og ønsker å pynte litt ekstra? En islykt er morsomt å lage sammen og lyser opp inngangspartiet! Du trenger ikke all verden med ting, bare noen plastbeholdere, vann, litt pynt, et telys og selvsagt minusgrader!

Slik gjør du:

- 1 Fyll opp tre fjerdedeler av en rund plastbeholder med vann.
- 2 Finn en mindre rund beholder, plasser denne opp i den større beholderen og fyll med stein slik at den står stødig.
- 3 Press pynt ned i den store beholderen: Gå på skattejakt og bruk fantasien! Du kan bruke kongler, appelsinskiver, granbar, røde bær eller kanskje noen avskårne blomster som snart er på hell.
- 4 Sett beholderen ut over natten.
- 5 Neste dag dypper du beholderen i varmt vann slik at isen løsner fra plasten.

Nå er det bare å vente på at mørket faller på, slik at du kan tenne lykten og glede deg over kunstverket!

Hilsen *Christine Albeck*

Christine er født og oppvokst på Hvaler. Hun er utdannet kunstformidler og er lektor i kunst og håndverk. (red.anm.)

Jenny Schorpen og luciajenter i Hvaler kirke 2017

Luciasang

Svart senker natten seg i stall og stuer.
Solen har gått sin vei, skyggene truer.
Inn i vårt mørke hus stiger med tente lys
Santa Lucia, Santa Lucia.

Ondskap og mørkets makt, frykten oss binder.
Hvitkledd hun holder vakt, lyset oss finner.
Hør hva hun kommer med: Ordet om julens fred.
Santa Lucia, Santa Lucia.

Midt i den mørke natt lysene brenner.
Hun holder lyset frem, håpet det tenner.
I Jesu sterke ord så hun en flamme stor.
Santa Lucia, Santa Lucia.

(Barnesalmeboka nr. 13)

Jeg er så glad hver julekveld,

Jeg er så glad hver julekveld,
for da ble Jesus født;
da lyste stjernen som en sol,
og engler sang så søtt.

Det lille barn i Betlehem,
han var en konge stor
som kom fra himlens høye slott
ned til vår arme jord.

Nå bor han høyt i himmerik,
han er Guds egen Sønn,
men husker alltid på de små
og hører deres bønn.

Jeg holder av hver julekveld
og av den Herre Krist,
og at han elsker meg igjen,
det vet jeg ganske visst.

Korgruppe i Hvaler kirke julaften

Foto: René Hansen

Aktive konfirmanter

Konfirmantåret nærmer seg halvveis, men allerede er det skapt gode minner.

Nå er vi snart halvveis i konfirmantåret. Årets konfirmanter er 32 i tallet, 19 jenter og 13 gutter. Det startet med kick-off på Storesand med morsomme konkurranser der konfirquantene var delt inn i grupper. Det ble full aktivitet i både solskinn og regnvær. Ungdommene fikk brukt seg selv med både løping, hjerne- og trim og padling. Dagen ble avsluttet med pølsegrilling. Mange frivillige hjalp til og årets ledertreningsungdommer fikk ansvar og var gruppeledere.

Mesteparten av konfirmanttiden har imidlertid gått med til undervisning. Ca. annenhver onsdag samles konfirquantene i grupper i Drengestua. Der er det undervisning og samtale over et sentralt kristent tema. Konfirquantene er engasjerte og har mye å bidra med.

Nå nærmer det seg jul og da står et enkelt, men koselig julebord for tur. Så blir det noen ukers pause til begynnelsen av januar, og da er vi igang igjen.

Jeanette Borge er grillsjef under årets kick-off for konfirquantene.

Tautrekkingskonkurranse.

Kappløpet «konebæring».

Siste konkurransen på kick-off for konfirquantene var padling på madrass.

Konfirquantene får hver sin Bibel fra menigheten under presentasjons-gudstjenesten i Hvaler kirke.

Konfirquantene utenfor Hvaler kirke etter en undervisningstime.

SANGglede-koret i farta!

Musikkvideoinnspilling av sangen «Jeg vil le» på Storesand. Jeanette Borge leder an.

SANGglede-koret har mange spennende prosjekter på gang!

SANGglede-koret (som tidligere het Hvaler Tweens) har fra og med i høst startet med sangøvelser på tirsdager i Spjørøy kirke. Dette er et kor for barn fra 8 år og oppover, men ingen aldersgrense oppad.

Koret har flere spennende og morsomme prosjekter på gang. Både før og etter sommeren hadde koret et innspilling-prosjekt og musikkvideoprojekt. Musikken vil komme ut på Spotify og andre digitale plattformer og musikkvideo på YouTube.

Foruten å synge på familiegudstjenester,

vil SANGglede-koret delta på flere julekonserter:

- Søndag 9. desember kl. 17 i Hvaler kirke er det Hvaler sanitetsforening sin adventskonsert, og der synger SANGglede-koret sammen med Hvaler Trivselskor.
- Søndag 16. desember kl. 16 og 18 er det Hvaler trivselskors julekonserter i Spjørøy kirke.

Lederne for SANGglede-koret er Jeanette Borge og Marius Sørli Eriksen.

Ledertreningsungdommene 2018/2019

I år er 11 ungdommer med på Ledertreningsprogrammet til Hvaler menighet. 10 av dem var konfirmanter i fjor og en er leder for tredje året på rad. De er alle klare for et nytt og spennende år med ledertrening.

Årets ledertreningsungdommer er Anne-Lill Engeli Haugen, Michael Olsen, Sigrid Putkowski, Mina Sofie Fredriksen, Michelle Olsen, Emma Bentseng, Fabio Da Silva, Eva Vesterengen, Frida Fjeldberg Adolfsen, Erik Anker Møllerup-Allum og Madelen Aleksandersen. Denne flotte gjengen går i 10. klasse på Hvaler ungdomsskole og var fjorårets konfirmanter, utenom Erik som går på Glemmen videregående skole.

Lederne samles jevnlig i Drengestua der det tas opp ulike temaer innen ledelse, planleggingsmøter til ulike arrangemen-

ter og sosialt fellesskap. Ungdommene deltar og er ledere på ulike arrangementer for barn og ungdom, f.eks. KickOff for konfirmanter, LysVåken, Tårn-agenter, Ung Gudstjeneste, ungdomssamlinger, konfirmantleir m.m.

Trosopplærer Marius Sørli Eriksen stilte dem noen spørsmål:

Hvorfor hadde dere lyst til å bli ledere i år?

- Jeg synes det var koselig siden det er veldig sosialt, også var det veldig gøy å være konfirmant i fjor. Derfor ville jeg være med på dette, svarte Frida med et smil. Dette var alle enige i.

- Leiren var veldig koselig og morsom, og dette er noe vi vil oppleve igjen, forteller Michael og Fabio.

- Jeg synes det er veldig positivt og sosialt å være med. Og så synes jeg det er veldig

Ungdomslederne samles ofte i Drengestua. Her planlegger de trosopplæringsarrangementet LysVåken.

Anne-Lill og konfirmantgruppa hennes er fornøyde etter å ha vunnet sammenlagtkonkurransen under KickOff.

Anne-Lill har full kontroll.

Konfirmanter følger med på poengfordelingen der leder Erik har oversikten.

Sigridd kontrollerer om gruppa si gjør konkurranseøvelsen til konfirmantene korrekt.

hyggelig å være med på ting som for eksempel LysVåken og ting i kirken, svarte Madelen.

- Er det leiren som er hovedårsaken, spurte Marius Sørli Eriksen som er ungdommenes leder.

Det nikket alle til, og var enige i at dette er noe de ser på som en god belønning for arbeidet de gjør.

Hvordan var det å være konfirmanter i fjor?

- Det gav oss et godt inntrykk av hvordan det er å være kristen, og det var et koselig samhold som førte oss sammen.

- Og så fikk vi sett hverandre litt.

- Vi har masse gode minner fra i fjor med konfirmantgruppa vår, svarte Michael.

- Det er jeg enig i. Jeg synes også at det med å gå i kirken og sånn ble veldig normalisert for oss, bekrefter Madelen.

Hvordan vil dere være som ledere for konfirmantene i år?

- Jeg vil at vi skal være mye med så konfirmantene kan lære mye av oss, svarer Fabio

- Jeg tenker at vi skal være mye til stede

og ta del i opplæringen deres og ikke bare stå i bakgrunnen, sier Madelen.

- Vi kommer til å bli enda bedre kjent med de som er ett år yngre enn oss, svarer Anne-Lill

- For oss er det veldig viktig å være med dem som i et fellesskap, ikke bare være deres ledere og tro at vi er over dem, men at vi alle kan være en stor gruppe, det synes vi er veldig viktig.

De skal føle at vi er der for å lære dem og ha det gøy med dem, ikke bestemme over dem, svarer Madelen. Dette er vi enige, i sier Frida.

Hva er en god leder for dere?

- En som er en god veileder og gir deg peptalks, en som går foran med et godt eksempel og en som hjelper deg når du trenger hjelp, mener Anne-Lill.

- En god leder er en som hjelper oss med og få oss opp og ikke trykker oss ned og bare bestemmer.

Er det noen som har kommentert på skolen at dere er med på denne ledertreningen?

- De fleste spør om hvorfor vi gidder det, sier Michael

- Det er veldig mange som svarer «HÆ

DU» sier Fabio glisende

- De spør hvor vi er på vei hen når hele gjengen sitter på samme buss, og da svarer vi at vi skal på ledertrening og de er ofte litt kritiske, svarer lederne. De pleier å spørre om vi er veldig kristne og sånne ting, men vi bare svarer at vi synes det er veldig koselig og at dette er noe vi liker å være med på.

Hva gjør dere på fritiden?

- Vi er masse ute til tross for at mange voksne mener vi ungdommer bare sitter inne, svarer ungdommene.

- Vi synger, svarer både Mina, Sigridd og Anne-Lill, de synger også en del i kirken.

- Vi er veldig sosiale, og alle sammen er med hverandre ofte på fritiden. Vi gjør mye mer enn å sitte inne med mobilen, synes Frida.

- Steder vi ofte møter hverandre er for eksempel på skolen utenfor skoletiden og på Skjærhalden. Spesielt på sommeren. Da møter vi hverandre kjempemasse, sier lederne med et smil. - Jeg trener også en del, sier Fabio.

Hvor er dere om 15 år

- Jeg håper at jeg klarer meg helt fint i livet, og at jeg har et greit hus og at jeg

har mange dyr, sier Frida.

- Jeg håper jeg har flyttet hjemme ifra, ler Sigridd smilende. Håper jeg har oppnådd det jeg vil.

- Jeg håper jeg jobber innenfor IT i elektro og kanskje er i militæret, fortsetter Michael.

- Jeg har blitt tannlege, har giftet meg, har en Tesla, bor på Hvaler, har dyr og små barn og koser meg med livet, forteller Anne-Lill.

- Jeg håper jeg har fått meg et stort hus og en familie med barn, sier Emma.

- Jeg håper jeg har fått en jobb som jeg er skikkelig glad i, har en familie også håper jeg at jeg reiser masse, forteller Madelen.

- Jeg håper jeg har fått meg en jobb innenfor helse og oppvekst, fortsetter Mina.

- Jeg håper jeg har en familie og har fått meg en jobb, sier Michelle.

Alt i alt så håper lederne våre på et kjempeflott år sammen med konfirmantene, og at konfirmantene får en fin konfirmasjonstid sammen med dem.

Madelen Aleksandersen

Bibelkvelder

Mange har i høst takket ja til en ny Bibel da aksjonen «Bibelen til alle i Østfold» tilbød Bibelen som gave til alle husstander i Hvaler. Bibelen er den mest leste boken i verden med hele 66 forskjellige bøker samlet. Hvem har skrevet dem? Når? Hva handler de om? Hvor skal vi begynne å lese i den? Hvordan skal vi lese i den?

Dette er noe av det du vil få svar på om du kommer på vårens Bibelkvelder med variert innhold: En liten innledning, god tid til samtaler. Alle er velkommen med både ny og gammel Bibel.

Første kveld er satt opp torsdag 24.01 kl. 18 i Kirkens hus. Vi får besøk av Eivind Skeie. Følg med på vår nettside: kirken.no/hvaler, og på plakater i butikker og ved kirkene.

Gi en julegave

For fjerde år på rad tar Anita Lystad, bosatt på Vesterøy, også denne førjulstiden initiativ til en lokal innsamlingsaksjon kalt "Gi en julegave".

Prosjektet engasjerer mange og er blitt svært vellykket. Innsamlingsaksjonen har som mål å gi en oppmuntring i forbindelse med julen til mennesker i lokalmiljøet. Noen kan ha det vanskelig selv i et velferdssamfunn som vårt, og en håndrekning kan komme godt med. Bente Buskoven som er daglig leder på Kiwi på Vesterøy, har gitt Anita grønt lys til å disponere butikkens entre i perioden 1. - 17. desember. I dagene før jul fordeles alt sammen til glede for takknemlige mottakere.

Anita håper mange vil støtte opp om årets innsamlingsaksjon!

Ellen

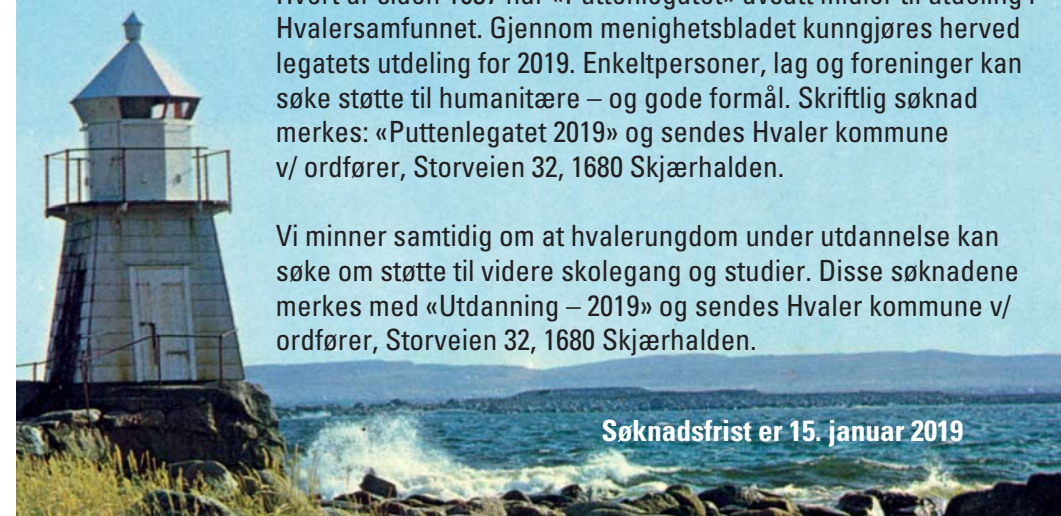

Puttenlegatet

Hvert år siden 1937 har «Puttenlegatet» avsatt midler til utdeling i Hvalersamfunnet. Gjennom menighetsbladet kunngjøres herved legatets utdeling for 2019. Enkelt personer, lag og foreninger kan søke støtte til humanitære – og gode formål. Skriftlig søknad merkes: «Puttenlegatet 2019» og sendes Hvaler kommune v/ ordfører, Storveien 32, 1680 Skjærhalden.

Vi minner samtidig om at hvalerungdom under utdanning kan søke om støtte til videre skolegang og studier. Disse søknadene merkes med «Utdanning – 2019» og sendes Hvaler kommune v/ ordfører, Storveien 32, 1680 Skjærhalden.

Søknadsfrist er 15. januar 2019

Vil du bli med i Tårnagentklubben?

I løpet av tre samlinger i Drengestua skal vi løse mysterier og oppdrag i og utenfor Hvaler kirke. Vi avslutter hver samling med kveldsmat. Vi gleder oss til å være sammen med dere! Du som går i 3. klasse, se etter en invitasjon i postkassa. Den kommer i løpet av februar 2019.

Her lærer tårnagentene å ta fingeravtrykk av politiet.

SIDEN SIST

Sjømannsmisjonen arrangerte

"Fest på kjerka" 16. september. Tore E. Thorkildsen og Olav Ruud deltok med sang og spill. Grethe og Arild Bjørntvedt fortalte om sitt opphold ved sjømannskirken på Grand Canaria. Det var besøk fra styret i sjømannskirken region Østfold, representert ved Kristin Winlund og fungerende leder Edith Mysen. Søndre Kirkøy misjonsforenings 125-årsjubileum ble markert denne kvelden. Foreningen har siden oppstarten vært en forening som deler sine innsamlede midler mellom Det Norske Misjonsselskap og Sjømannskirken.

Korluren holdt konsert i Spjørøy kirke 17. oktober. Et lite kor med høy standard og kvalitet gledet de fremmøtte.

Høsttakkefest

Søndag 23. september var det høsttakkefest i Hvaler kirke. Det var dåp og Knøttekoret sto for fin underholdning med sin vakre sang. Utdeling av 4-årsbok. Kirkekaffe på eplefestivalen.

Kulturminnegudstjeneste

I samarbeid med Hvalers kulturavdeling, ble det i forbindelse med kulturminneuka feiret gudstjeneste i Spjørøy kirke 30. september. Etterpå ledet Hvaler Musikkforening en vandring fra kirken til Folkets Hus, der det ble servert kirkekaffe.

Blåtoner i Hvaler kirke

31. oktober gjestet Per Husby, Anne Lande og Ole Jørn Myklebust Hvaler kirke med en lavmælt og vakker konsert. Anne Lande formidlet tekster om sorg, savn og livsvilje på en ærlig og usentimental måte. Hun delvis leste, delvis resiterte og delvis sang med nerve og nærvær. Akkompagnert av Per på flygel og Ole Jørn på en hes og vår trompet.

FONUS

BEGRAVELSESBYRÅ

GRAVSTENER

Fredrikstad - Moss - Råde - Rygge - Sarpsborg

Telefon 03024 - fonus.no

HVALER

FLEX

Skal du handle, til frisøren, eller kanskje besøke en venn som bor et stykke unna?

Flex bestillingsreise kan hente deg utenfor døra di og kjøre deg dit – helt gratis.

Husk bestillingsfrist

GRATIS

bestillingsreise

 flexhvaler.no

 facebook.com/flexostfold

 69 12 54 80 (vanlig takst) eller 03177 (egne takster hos din telefonoperatør)

#SPØR OSS

Et godt hjem skaper gode minner.
Finn ditt.

Når tiden er inne for et nytt kapittel, ønsker du å finne en kjøper som verdsetter ditt hjem like høyt som du gjorde. Det er her vi kommer inn i bildet. Et flertall av boligselgere som mottar tilbud fra PrivatMegleren, velger å selge sin bolig gjennom oss.

Finn ut hvorfor. Spør oss om tilbud ved ditt boligsalg.

PRIVATMEGLEREN
FREDRIKSTAD

Wilbergjordet 2, 1605 Fredrikstad • Tlf. 97 17 86 20
www.privatmegleren.no/fredrikstad

NORDEAS EIENDOMSMEGLERKJEDE

Nordea

HVALER BREDBÅND AS

Fiber til Hvalersåmfunnet

Vil du ha
superraskt bredbånd
med kapasitet for
fremtiden?

Internett-TV- Strømmetjenester -
Boligalarm - etc

Meld din interesse på: www.hvalerbredband.no

Kontakt: post@hvalerbredband.no / Telefon 6937 9100

JØLSTAD

begravelsesbyrå
Fredrikstad og omegn

Benjamin Nordling

Svein Åge Johansen

Hans K. Helgesen

Birgit Groth

Vakttelefon 69 130 130 (24 t)
Farmannsgate 10

www.jolstad.no

Lokaleid begravelsesbyrå

**SE VÅRE NYE
NETTSIDER PÅ
WWW.LIERSHUSFLID.NO**

Liers Husflid

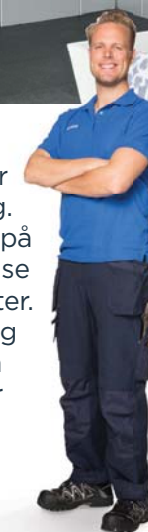

Ivar Lier AS, Nygaardsgt. 49-51, 1607 Fredrikstad
Telefon 69 31 67 06 / 69 31 63 39
e-post: post@liershusflid.no
www.liershusflid.no / www.lokenbunaden.no

DIN LOKALE RØRLEGGER

Om du skal reparere et **KLOSETT**, skifte **KJØKKENKRAN**, eller drømmer om **NYTT BAD**, så kan vi hjelpe deg. Kom innom vår butikk på Vesterøy på Hvaler og få tips og inspirasjon, og se et bredt utvalg av baderomprodukter. Våre rørleggere har lang erfaring, og velger du oss er du sikret at jobben utføres i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

EGEN GRAVEAVDELING

Vår maskinpark er tilpasset de fleste typer graveoppdrag fra minigraver til sjøleker for sjørarbeider.»

**BADEMILJØ
HVALER RØRLEGGEBEDRIFT AS**

Fastlandsveien 16, 1684 Vesterøy 69 37 56 60
Avd. Skjærhalden Storveien 16, 95 07 51 20
post@hvaler-ror.no / www.hvaler-ror.no

Bademiljø
BEST PÅ BAD

HER FOR
deg

Ellen

Ulf

Cathrine

Bjørnar

Terje

David

Jarle

Borge Begravelsesbyrå
Ellen Margareth Bye
Tlf. 69 34 53 35
Biveien 21, 1658 Torp
emargarb@online.no

**Fredrikstad
Begravelsesbyrå**
Klemet Johansen Etabl. 1885

Telefon hele døgnet: **69 31 30 62**
Veumveien 51, 1613 Fredrikstad
www.fredrikstadbeg.no
E-post: post@fredrikstadbeg.no

LARS EGIL LANDE
MEK. & SVEIS

Lars Egil Lande

mob.: 91 88 38 97
e-post: lelande@online.no

Skjelsbu 14
1684 Vesterøy

Mesterhjelp Skjærhalden

Monica Valen

Mesterhjelp Skjærhalden har økt kapasiteten slik at vi kan ta på oss flere oppdrag!

Så – trenger du hjelp i huset – ta kontakt på tlf 403 06 155 eller Epost til post@mesterhjelp-hvaler.no

Mer info på www.mesterhjelp-hvaler.no

Alt for en enklere hverdag!

Julemarked på Skjærhalden

Lørdag 15. Desember hos Big Fish, Skjærhalden
Hvalerjul arrangerer julemarked i år igjen, og alle er hjertelig velkomne til Big Fish. Der har vi et lite og hyggelig julemarked i samarbeid med Lions Kirkøy og Sanitetsforeningen. Brottungøene stikker også innom!

Vi har i hovedsak hjemmelagde varer, som pynt, klær, og matvarer. Inne hos Big Fish frister de med julemat, gløgg og mye annet godt! Mest av alt har vi mye julestemning. Som før går 10% av inntektene til foreningene som er med.

ANNO 2015

BIG FISH
HVALER

Fra foreningslivet på Hvaler

HVALER HAGELAG

03.12 kl. 18:30, Amfigrotta, Brottet:
Hagekveld med juletema og risgrøt

07.01 kl. 18:30, Amfigrotta, Brottet:
Hagekveld med pinnsvinhjelpen

04.02 kl. 18:30, Amfigrotta, Brottet:
Hagekveld med Helen Fredholm om
rosen

FORMIDDAGSTREFF

23.01 kl. 11 på Kirkens hus

27.02 kl. 11 på Vesterøy bedehus

27.03 kl. 11 på Asmaløy bedehus
Velkommen!

NOR MISJON

03.01 - 07.02 - 07.03 - 04.04

Møtene er på Kirkens hus kl. 18.
Velkommen!

SØNDRE KIRKØY MISJONSFORENING

27.01 - 24.02 - 31.03 - 28.04

Møtene er på Kirkens hus kl. 17.
Velkommen!

STRIKKEKLUBBEN.

Møtene er på Asmaløy bedehus den
første torsdagen i måneden kl. 19.

Vær velkommen!

Kontaktperson: Anne Marit Kolbeinsen,
mobil: 414 72 251.

ASMALØY MISJONSFORENING

Samlinger på Asmaløy bedehus den
siste mandagen i måneden kl 19.

Velkommen!

Kontaktperson: Anne Hvalgård,
mobil: 995 83 695

SJØMANNSMISJONEN

21.01 - 18.02 - 18.03 Kirkens hus
kl.19. Velkommen!

VESTERØY MISJONSFORENING

har møter på Vesterøy bedehus
annenhver mandag kl.18. Velkommen!

Kontaktperson: Bjørg Johansen,
tlf: 69 37 62 89, mobil: 916 68 528

STRIKKEKAFÉ

Kirkens hus lørdagene:

13.01.

09.02.

09.03.

Velkommen!

Siste frist for stoff til neste nr. er 1. mars

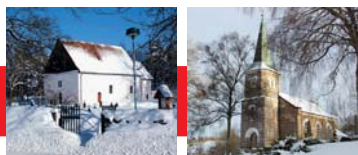
Gudstjenester vinteren 2019

Alle gudstjenester begynner kl. 11, hvis ikke annet
tidspunkt er oppgitt.

01. jan. kl. 12 i Domkirken	Felles tverrkirkelig gudstjeneste
06. jan. Hvaler	Familiegudstjeneste. Vi feirer Hellig-tre-kongers fest og høster juletreet. 3-åringene får egen invitasjon. Kaker, kaffe og saft. Grethe Hummel.
13. jan. Spjærøy	Gudstjeneste med ny sang og musikk. Dåp og nattverd. Grethe Hummel.
20. jan. Hvaler	Gudstjeneste med dåp og nattverd. Søndagsskole. Maria Vassli Gjære.
27. jan. Spjærøy	Ung gudstjeneste med bønnevandring og nattverd. Ungdommer og konfirmanter deltar med sang, musikk og mye annet. Kirkecafé med hjemmebakte kaker. Marius S. Eriksen og Grethe Hummel.
03. feb. Hvaler	Gudstjeneste med dåp og nattverd. Søndagsskole. Grethe Hummel.
10. feb. Spjærøy	Familiegudstjeneste med årets tårnagenter. Dåp. SANGglede-koret deltar. 8-åringene får egen invitasjon. Marius S. Eriksen og Ole Hauglum.
17. feb. Hvaler	Gudstjeneste med nattverd. Søndagsskole. Grethe Hummel.
24. feb. Hvaler	Gudstjeneste med nattverd. Søndagsskole. Prest fra Domkirken.
03. mars Spjærøy	Karnevalsgudstjeneste og fastelavnssøndag. 7-åringene får egen invitasjon. Knøttekoret deltar. Hvaler Sanitetsforening inviterer til kaffe, saft og fastelavnsboller. Prest: Grethe Hummel.
10. mars Spjærøy	Ung gudstjeneste der konfirmanter har ansvaret for gudstjenesten sammen med Marius S. Eriksen og Grethe Hummel. Det blir mye sang og musikk. Bønnevandring med nattverd. Kirkekaffe med hjemmebakte kaker.
17. mars Hvaler	Gudstjeneste med dåp og nattverd. Søndagsskole. Maria Vassli Gjære.
24. mars Spjærøy	Familiegudstjeneste og Maria Budskapsdag. Dåp. Grethe Hummel.
31. mars Hvaler	Gudstjeneste med nattverd. Ole Hauglum.
07. april Spjærøy	Gudstjeneste med ny sang og musikk. Nattverd. Grethe Hummel.

Du er alltid velkommen i kirken!

DÅP

Hvaler kirke

Odin Granath Sælen Nicolaisen
Per Kristian Bäckstrøm-Andresen
Embla Olafsen Johansen
Emil Tunslø Lorentzen
Jesper Hjort Tollefsen
Andrian Sky Abrera Helgesen

Spjærøy kirke

Edvard André Heiberg
Philippa Marie Heiberg
Leah Sofie Barm
Gabriel Planterhaug Forsberg
Eli Melby Svennes

VIELSER

Hvaler kirke

Camilla Therese Ryen og Fredrick Andreas Ryen
Marthe Aas Rye og Thor-Einar Aas Rye
Camilla Therese Ek og Lars Andreas Ek
Elin Günther Jensen og Jørgen Johannessen
Britt Helen Andersen og Asbjørn Wærnes Andersen
Sissel Olsen og Svein-Olav Andersen
Guro Nysted-Vestre og Arild Nysted
Mette Femtegjeld og Thomas Nicolaysen
Jenny Nicoline Olsen og Petter Christian
Grüner Brinch

BEGRAVELSER

Hvaler kirke

Ingjerd Kahn
Astrid Berit Sæten
Aud Petra Braaten
Kjell Johannes Fagerli
Halvor Ferdinand Schjelderup
Gro Heidi Myrvang
Harald Emil Arnesen

Spjærøy kirke

Betzy Gudrun Pedersen
Valgerd Iversen
Harald Gunnar Gunnarsen

Jorun Marie Svendsen
Wenche Johanne Arntzen
Knut Herman Norsted
Inger Reitan
Else Marie Opsahl
Jorun Synnøve Buer
Astrid Marie Vik
Dagny Kjellvig Utgård
Lars Erik Arnesen
Margrethe Nilsen

Leie kapell

Henning Roger Larsen

Kine Tangen og Marius Johnsen
Julie Norsted og Jørgen Mørch Klev

Spjærøy kirke

Sunniva Ottersund Lilletvedt og Ola Utaaker
Segadal
Hedvig Johanne Seilø-Arntzen og Øyvind
Seilø-Arntzen

Rødshuet

Lise-Gro Ramdahl og Morten Olav Skinnarmo

GULLKONFIRMANTER Konfirmantene fra 1967 og 1968 ble invitert til gudstjenester i den kirken de ble konfirmert i. Etterpå var det fest i Kirkens Hus og Vesterøy bedehus.

DEN NORSKE KIRKE

Hvaler menighet

<https://kirken.no/hvaler/>

Kirkekontoret

Storveien 12, 1680 Skjærhalden
Tlf: 69 37 90 37

post@hvaler.kirken.no

Hvaler Sokn

Einar Morland, leder
Gilboveien 13, 1680 Skjærhalden
Tlf: 934 07 085

emorlan@online.no

Hvaler menighetsblad

Kirkekontoret,
Storveien 12, 1680 Skjærhalden
Ansvarlig utgiver:
Hvaler menighetsråd
post@hvaler.kirken.no
Kontonummer 7050.06.20976

Redaksjonskomité:

Ragnar Bjørck, Einar Morland,
Grethe Hummel, Dag Plau og
Ellen Bjørnvall Viker

Ansvarlig for annonsesalg:

Dag Plau. Tlf: 952 27 449

Trykk:
Møklegaards trykkeri AS
Fredrikstad
info@moklegaard.no

Ansatte:

Grethe Hummel,
sogneprest
Tlf: 474 79 731
grethe@hvaler.kirken.no

Ken Phillips,
kirkemusiker
Tlf: 414 69 147
keph@hvaler.kirken.no

Marius Sørli Eriksen,
trosopplærer
Tlf: 450 01 305
marius@hvaler.kirken.no

Terje Moen,
kirketjener
Tlf: 954 57 722
temo@hvaler.kirken.no

Jenny Schorpen,
vikar for kirketjener
Tlf: 907 13 680

Lars Tangedal,
kirkeverge/daglig leder
Tlf: 474 79 730
lars@hvaler.kirken.no

Stille natt

Stille natt, hellige natt,
Alt har søvn og mørke tatt,
Trofast våker de hellige to,
Varsomt dugger de barnet til ro,
Jorden tar himlen i favn :/:

Stille natt, hellige natt,
Barnet er vår største skatt,
Hyrder dekket av gåtefull klang,
Natten fylles av englenes sang,
Kristus vår frelser er født! :/:

Stille natt, hellige natt,
Aldri ble vår jord forlatt,
Himlen smiler fra barnets munn,
Kommer nær i en frelsende stund,
Vier Guds fremtid til vår :/:

Oversatt av Erik Hillestad